

Kehittämisen tiekartta 2021 - 2026

Tiedonhallinta ja tietoarkkitehtuuri

Tavoitteet

Tiekartta

Keskeisimmät kehitysprojektit

Talous- ja henkilöstötiedon hallinnan ja tietoarkkitehtuurin kehittämisen pääsuunta 2021-2026

Talous- ja henkilöstöhallinnon tiedonhallintaan ja tietoarkkitehtuurin liittyviä vaatimuksia ja tarpeita on selvitetty osana talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämisen tarvekyselyä virastoille 2020. Lisäksi tiekarttatyössä täytyy huomioida lainsäädäntövaatimukset erityisesti tiedonhallintalain voimaantulon johdosta. Kolmantena näkökulmana on huomioitu myös toiminnalliset palvelutuotannon tarpeet tiedonhallintayksikössä (Palkeet).

Tavoitetta kohden edetään kehittämällä ja toimeenpanemalla tiedonhallintalain vaatimuksia.

- Tiedonhallintalain voimaantulon myötä tiedonhallintayksikössä laaditaan tiedonhallintamalli tiedonhallinnan ja tietoarkkitehtuurin ohjaamisen ja kehittämisen tueksi.
- Ohjataan tietoarkkitehtuuria yhdenmukaisemmaksi varmistamaan tiedon käytettävyyttä ja yhteentoimivuutta
- Kehitetään ydintiedonhallintaa tiedon eheyden varmistamiseksi. Huomioiden myös ydintiedon yhdenmukainen käytettävyys Palkeiden ulkopuolella.
- Huomioidaan rajapintakehitys tiedon vastaanotolle ja tuomiselle. Lainsäädännöllisten vaatimusten täyttämisen sekä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien tarpeiden johdosta.

”Tavoitteena talous- ja henkilöstötiedon yhteentoimivuus tiedon eheyden ja käytettävyyden turvaamiseksi, sekä tietoturallinen ja suojattu käyttö”

Seuraavien vuosien tietoarkkitehtuurin kehittämisen toimeenpanoa ohjaavat tiedonhallintalain vaatimukset

Talous- ja henkilöstötiedon hallinnan ja arkkitehtuurin kehittämisen tarpeet, tavoitteet ja keskeiset teemat

Regulaatiovaatimukset

Tiedonhallintalaki ohjaa tietoaineistojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen sekä tiedon turvallista ja suojattua käyttöä.

Konsernitiedon käytön mahdollistamiseksi lait Valtiokonttorista ja Palkeista voimaan.

Asiakkaiden ja sidosryhmien odotukset tiedonhallinnalle ja tietoarkkitehtuurille

Keskeisenä odotuksena korostuvat tiedon eheys, luotettavuus ja reaaliaikainen saatavuus. Myös tietoturva- ja tietosuoja merkittävässä arvossa.

Tiedon yhteentoimivuus virastojen ja konsernitoimijoiden tietoaineistojen ja tietojärjestelmien välillä. #Tietokiri

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tiedonhallinta ja tietoarkkitehtuuri

Tarpeena tiedon turvallinen ja suojattu käsittely ja hallinta.

Tietoarkkitehtuuri kaipaa yhdenmukaistamista ja ohjaamista – tarve tiedonhallintamallille jota käyttäen yhteentoimivuutta voidaan ohjata ja kehittää.

Tavoitteena talous- ja henkilöstötiedon yhteentoimivuus tiedon eheyden ja käytettävyyden turvaamiseksi, sekä tietoturvallinen ja suojattu käyttö.

Kehittämisen päälinjat 2021-2026

Tiedonhallintalain vaatimusten ja -tavoitteiden täyttäminen, ml. tietoturvaan ja -suojaan liittyvien vaatimusten täyttäminen

Tiedonhallintamalli tiedonhallinnan ja tietoarkkitehtuurin ohjaamiseksi ja kehittämiseksi

Tietoarkkitehtuurin yhtenäistäminen tiedon käytettävyyden ja yhteentoimivuuden takaamiseksi. Huomioimme rakenteisen tiedon vaatimukset.

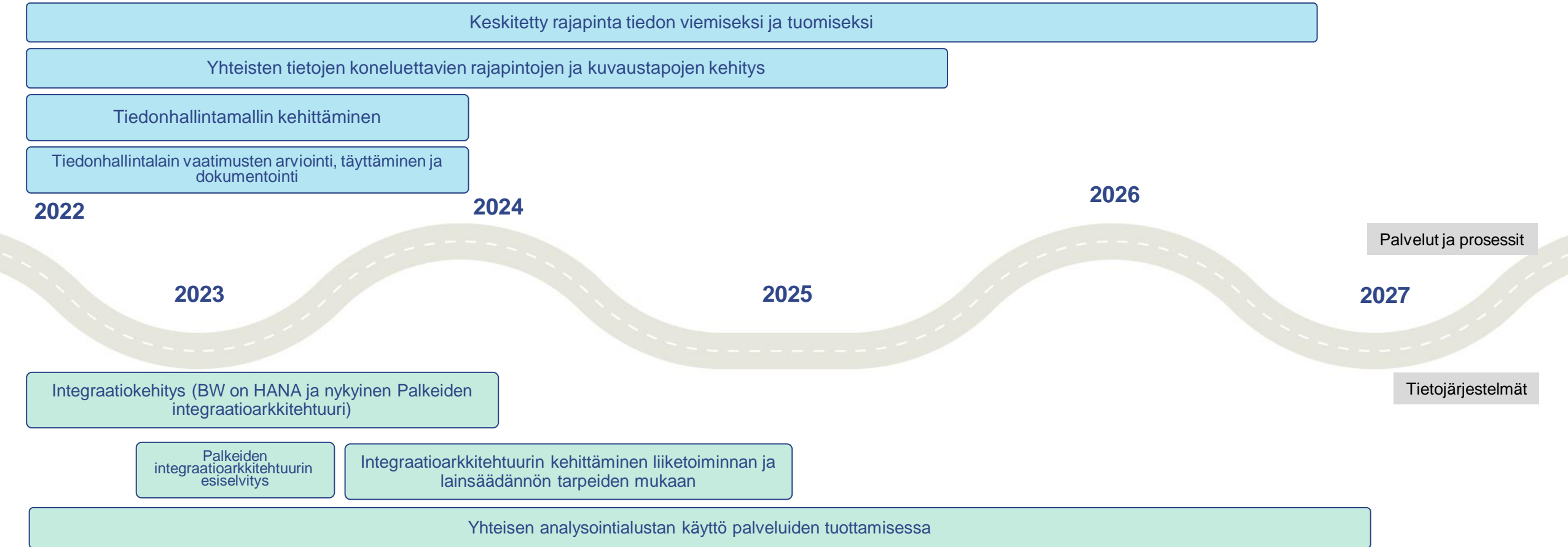
Ydintiedon ja tietovirtojen kokonaishallinnan, jakelun ja kehittämisen toimintamallin uudistaminen tiedon eheyden varmistamisen tueksi

Rajapintakehitys tiedon tuomiseksi ja viemiseksi reaaliaikaisemman tiedon saatavuuden kehittämiseksi

Konsernitiedon keruu- ja hallinnointipalveluiden kehittäminen, talous- ja henkilöstötiedon yhdisteltävyys muuhun tietoon

Tiedonhallinnan ja tietoarkkitehtuurin tarkempi tiekartta 2022-2027

Kehittämisen painopisteet:

1. Kehitämme yhteentoimivuutta

2. Tiedon rajapinnat reaaliaikaisemmaksi

3. Parannemme tiedon eheyttä

4. Keskiössä tiedon turvallinen, suojattu käsittely ja hallinta

Keskeisimmät tietoarkkitehtuurin ja tiedonhallinnan kehitysalueet

Kehityskohde	Kuvaus	Riippuvuudet	Aikataulu	Tilanne H1/2023
1. Tiedonhallintalain vaatimusten arviointi, täyttäminen ja dokumentointi	<ul style="list-style-type: none"> Toimintasuunnitelman luominen vaaditulle tasolle pääsemiseksi Vaatimusten jalkauttaminen osaksi kehitysprosesseja ja muutosvaikutusten arviointiprosessin luominen 	<ul style="list-style-type: none"> Käynnissä olevat projektit ja hankinnat Lainsäädäntö ja suositukset 	2020 – 2023 Palkeet	Vaatimukset on koostettu ja niiden vieminen osaksi kehityksen prosesseja on aloitettu tiedonhallintaprosessin kehittämisen yhteydessä.
2. Tiedonhallintamallin kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään ja täydennetään tiedonhallintamallia tiedonhallinnan eri osa-alueisiin, rajapintoihin ja tiedon ylläpitoon sekä elinkaaren hallintaan Varmistetaan, että tiedonhallintakartan tietovarannot on huomioitu tiedonhallintamallissa Suunnitellaan, miten tiedonohjaussuunnitelma tukee tietoaineistojen hallintaa asiahallintanäkökumasta 	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintakartta Tiedonohjaussuunnitelma Laatukriteerit ja mittarit ovat tulossa osaksi tiedonhallintalautakunnan excel-pohjia (Tilastokeskus, TiHa-hanke) 	2022 – 2023 Palkeet ja Valtiokonttori	<p>Palkeissa on muodostettu tiedonhallintamallin Power BI -toteutus, jota edelleen täydennetään ja tiedonohjaussuunnitelman päivitys on suunnitteilla;</p> <p>Valtiokonttorin tiedonhallintamallin ja tiedonohjaussuunnitelman Power BI -toteutukset ovat valmiit. Osa laatukriteereistä ja -mittareista on mukana Tietokiri-datakatalogissa.</p>
3. Yhtenäinen ja koneluettava tietoarkkitehtuuri tukemaan palveluiden tuotantoa	<ul style="list-style-type: none"> Kartoitetaan tietoalueiden tietomallien tilanne ja suunnitellaan, miten tietoalueiden tietomallit (ml. käsittelysäännöt) voidaan liittää osaksi kansallista tietoarkkitehtuuria Luodaan sekä toiminnalliset että tekniset kuvaukset, kuinka kansallista tietomallia hyödynnetään palveluiden tuottamisessa siten, että tuetaan mallikeskeistä, ketterää palvelukehittämistä ja skaalautuvien palvelujen tuottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Lainsäädäntö, erityisesti tietojen käsittelyoikeudet Yhteentoimivuusalusta Tietoaluekohtaiset tietomallit kuvauksista koneluettavaan tietomalleihin ja käsittelysääntöihin 	2020 – 2026 Palkeet ja Valtiokonttori	<p>Tietokiri-alustalla on tietoaluekohtaiset tiedot, jotka toimivat pohjan, kun suunnitellaan kansallista tietomallia.</p> <p>Tietokiri-alustan tietoja voidaan käyttää palveluiden kehittämiseen, jos lainsäädäntö mahdollistaa tietojen hyödyntämisen palvelukehityksessä.</p>
4. Yhteisten tietojen koneluettavien rajapintojen kehitys	<ul style="list-style-type: none"> Tehdään tiekartta yhteisten tietojen rajapintojen kehitykselle Julkaistaan rajapinnat siten, että niiden hallinta ja hallinnointi on mahdollisimman automatisoitua 	<ul style="list-style-type: none"> Lainsäädäntö eli minkälaisia rajapintoja voidaan hyödyntää datan vastaanottamiselle ja välittämiseksi sekä kenellä on katselu- tai käyttöoikeudet niihin Julc-ICT API-linjaukset Tiedon jakamisen toimintamalli 	2020 – 2024 Palkeet ja Valtiokonttori	Valtiohallinnon tilikartta julkaistu (Valtiokonttori).